

Apunts de llengua

(publicat a *L'Heura digital* 59, 26 de febrer de 2014)

Glup!

A l'últim número del butlletí vam parlar d'onomatopeies i vam esmentar uns criteris mínims de normativa per escriure-les correctament. El nombre d'onomatopeies que té la llengua és il·limitat, podríem dir que pràcticament en podem tenir tantes com sorolls puguem reproduir verbalment. Ara bé, això no vol dir que totes surtin publicades al diccionari normatiu, però tampoc per això cal considerar que necessàriament són incorrectes les que no hi surten (cal, això sí, que respectin l'ortografia catalana). En aquest "Apunts" tenim el propòsit de posar-vos a l'abast un ventall d'onomatopeies per tal d'enriquir el nostre vocabulari.

Podem classificar les onomatopeies d'acord amb el camp semàntic que representen. Així doncs podem parlar, per exemple, de:

- sons que reproduïxen els líquids: **esplaix** (esquitxar), **txof**, **txaf** o **patatxaf** (caure a l'aigua), **glu-glu** (empassar-se o abocar un líquid), **xip-xap** (xipollejar);
- sons d'objectes de materials diversos: **xin-xin**, **clinc** (brindar), **crec**, **catacrac** (trencament d'una cosa sòlida), **fss** (encendre un llumí o desinflar un globus, una pilota), **critx-cratx** (estripar un paper), **toc** (colpejar quelcom dur) i **toc-toc** (trucar a la porta);
- sons per representar el crit dels animals: **oic** (gruny del porc), **mèu**, **arf** (miol i esbufec del gat), **bub-bub** (bordar del gos), **auu** (udol del gos o del llop), **bee** (bel d'ovella), **mmm** o **muu** (bramuls de la vaca);
- sons per representar algunes aus: **cloc-cloc** (gallina), **quiquiriquí**, **cocorococ** (cant del gall) **parrup** (tòrtora, colom), **guac-guac**, **qüec-qüec** (ànecs, oques), **glo-glo-gloc** (gall dindi), **xiu-xiu** (ocellets i converses en veu baixa), **tit** (crit del tord, el pinsà, la guatlla i l'orenet), **flap-flap** (moviment de les ales);
- sons musicals o de l'orquestra: **nyigo-nyigo** (violí mal tocat, violoncel), **dum-dum** (contrabaix), **tirurit** (flauta), **ning-nang** i **ning-ning** (toc campana i de campanetes o cascavells), **rang-catarrang** (guitarra), **tararí** (clarí, clarinet), **clinc-clonc** (piano no gaire ben tocat), **tiroliro** (flabiol), **tampatantam** (tambor repetitiu), **tururut** o **tararà** (trompeta); fins i tot es pot cantar sense paraules: **taral-larà...**

- sons per representar accions diverses: **tsit** (saludar) **tat!** (jugar a amagar-se), **ai uix!** (mostrar fàstic), **rau-rau** (soroll de la panxa quan es té gana), **glup** (empassar), **uag** (vomitar), **mooc** o **prrt** (mocar-se), **pxii** o **pxx** (orinar), **eslurp** (xarrupar o beure fent soroll), **eee** (fer llengotes), **ai, uf, pfff!** (sospirar), **fff** o **fuu** (bufar), **ehem** (estossegar), **esnif** (somicar), **brrr** (tremolar), **hip** (singlotar), **uaah** (badallar), **zzz, ggg** (dormir), **rrr** (roncar), **hop** (saltar), **tris-tras** (caminar), **pf** (escapar-se el riure), **uaaah!** (petar-se de riure) i **muac** o **xuic** (petonejar).

Fins aquí la selecció d'onomatopeies que hem triat en aquesta ocasió. Una breu pinzellada per aquest camp que resta obert a la imaginació, i també a l'aparició de nous estris, usos i costums a la nostra societat i cultura, els quals, consegüentment, enriquiran la llengua que parlem. Només cal tenir en compte quan creem noves formes de seguir sempre les pautes que hem esmentat en els dos articles dels "Apunts de llengua" i de vigilar que no presentin una grafia estrangera o de lectura difícil.

Finalment us volem aconsellar que consulteu el [web de l'Optimot](#), en què trobareu documentat un bon fons de formes onomatopeiques.